

[illegible]

اِذَا
اَصَابَتْهُمْمُصيبَةٌ
قَالُوا
اِنَّا
لِلّهِ
وَاِنَّا
اِلَيْهِ
رَاجِعُونَ
“Onlar, başlarına bir musibet gelince, 'Biz şüphesiz (her şeyimizle) Allah’a
aidiz ve şüphesiz O’na döneceğiz' derler” (Bakara; 2/156). Yine
Peygamberimiz (a.s.), bir müminin herhangi bir felaket ve musibetle karşılaşması durumunda
da şöyle dua etmesini tavsiye etmişlerdir: مَا
مِنْ
مُسْلِمٍ
تُصِيبُهُ
مُصِيبَةٌ
فيقول مَا
امْرَهُ
اللّهِ انا
لله وَإِنَّا
إِلَيْهِ
رَاجِعُونَ
اللَّهُمَّ
أَجُرْنِي
فِي
مُصِيبَتِي،
وَاخْلُفْ
لِي خَيْراً
َأَخْلَفَ
اللّهُ لَهُ
خَيْراًمِنْها الا
مِنْهَا “Başına bir felaket gelen
mümin, Allah’ın buyurduğu üzere 'Biz Allah içiniz ve biz O’na
döneceğiz' Allah’ım bu musibetime hayırlı bir karşılık ver, kaybettiğimin yerine daha
iyisini ihsan buyur” diyen müslümana Allah, onun kaybettiğinden daha iyisini
verir.”[\[2\]](#) Nitekim Hz. Peygamber (a.s.)’ın Uhud savaşında
vefat ettiği şeklinde bir haberin yayılması üzerine orada bulunan müslümanlar
şaşkına dönmüşlerdi. Bu acı haber müminleri heyecan,
üzüntü ve paniğe düşürmüştü. İçlerinden bir grup
dağa doğru çekilirken, bir grup Medine yolunu tutmuş, bazıları da olduğu yerde yığılıp
kalmıştı. Bazı münafıklar da bu haberi istismar ederek şayet “Muhammed
gerçek Peygamber olsaydı öldürülmezdi. Atalarımızın dinine dönsek
daha iyi olur” diyecek kadar ileri gitmişlerdi. Kısa bir süre sonra Hz. Peygamber (a.s.);
“Ey Allah&rsquo'ın kulları bana gelin!” diye seslenmesi üzerine
Müslümanlar sevinmişler ve hemen etrafında toplanarak onu savunmaya
başlamışlardır. Öte yandan bu habere aldanan Kureyş; aldığı netice ile yetinerek savaş

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اِلَّا
مُكَاءً
وَتَصْدِيَةً فَذُوقُوا
الْعَذَابَ
بِمَا
كُنْتُمْ
تَكْفُرُونَ
 “Onların, Kabe’nin yanında duaları, ıslık çalıp el çırmaktan ibarettir…” (Enfal; 8/35) Bu ayetle ilgili tefsir kaynaklarına bakıldığında müşriklerden bazı erkek ve kadınların Ka'bey'i çıplak olarak tavaf ettikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca bunlar; tavaf sırasında el parmaklarını birbirine kenetleyip ağızlarına götürerek ıslık ç alıyor, bir taraftan da ellerini çırparak alkış tutuyorlardı. Bu da iddialarına göre onların duasıydı. ıslık ve el çırpma olayı dua, ibadet ve hatıra adına yapılmış olsa bile tasvip görmemiştir. Bu nedenle son yıllarda bazı cenaze törenlerinde bir kısım insanlar cenazeye alkış tutularak ve slogan atılarak bunun tabii bir adet ve teamül haline getirilmesini istenmektedirler. Hangi amaçla yapılırsa yapılsın cenaze törenlerinde alkış tutmak ve slogan atmak cenazenin defin adabıyla uygun düşmemektedir. Kaldı ki alkış cenazeye olan saygıyı yok etmektedir. Ağıt yakmak, yüksek sesle ağlayarak ve feryat etmek cenazeyi nasıl rahatsız ediyorsa alkış ve ıslık gibi hiçbir ilmi temeli olmayan davranışlar da onun ruhunu rahatsız edecektir. Cenaze Merasimlerinde Görülen Bidat ve Hurafeler Günümüz cenaze törenlerinde, bazı ölülerin dostları, yakınları veya çalışıkları kurumları camii avlularına ve kabristanlara çelenkler göndermektedirler. Halbuki sosyal hayatımızın her alanında olduğu gibi cenaze törenlerinde da israf ve aşırı harcamalar doğru değildir. Sadelik ve sükunet esastır. Bu nedenle israf ve şekil açısından cenaze törenleri için çelenk yapmak ve taşımak da cenaze merasim adabına uygun düşmemektedir. Ancak genel olarak kabristanda ağaç dikmek ve yeşilliği korumak özellikle kabristanların iç ve dış çevresini ağaçlandırmak tavsiye edilmiştir. Kur'ân-ı Kerimde de işaret edildiği gibi ağaç, bitki ve diğer yeşilliklerin tamamı kendilerine mahsus halleriyle Allah’ı anmaktadırlar:
تُسَبِّحُ
لَهُ
السَّموَاتُ
السَّبْعُ
وَالْاَرْضُ
وَمَنْ
فيهِنَّ
وَاِنْ مِنْ
شَىْءٍ
اِلَّا
يُسَبِّحُ
بِحَمْدِه
وَلكِنْ لَا
تَفْقَهُونَ
تَسْبيحَهُمْ اِنَّهُ

كَانَ
حَليمًا
غَفُورًا “Yedi gök, yer ve bunların içinde bulunanlar Allah’ı tespih ederler. Her şey onu hamd ile tespih eder. Ancak siz onların tespihini anlamazsınız. O, halîm’dir (hemen cezalandırmaz, mühlet verir), çok ba&ı&şlayandır.” (İsrâ, 17/44) Bu durumda kabristana dikilen ağaç, canlı kaldıkça onun tespih ve zikrinden kabir sahibi faydalanacaktır. Sahabeden İbn Abbâs anlatıyor: مر
النبي على
قبرين Hz peygamber (a.s.) iki kabre uğradı ve فقال انهما
ليعذبان و ما
يعذبان في
كبير "Bu kabirdeki insanlar muhakkak azap ediliyorlar. Azap edilmeleri de büyük bir işten dolayı değildir" dedi ve gerekçesini şöyle bildirdi: ثم قال بلى
اما احدهما
فكان يسعى
بالنميمة و
اما الاخر
فكان لا يستتر
من بوله. "Evete bunlardan biri koğuculuk yapardı, diğeri ise idrardan sakınmazdı” قال ثم
اخذ عودا رطبا
فكسره
باثنتين ثم
غرز كل واحد
منهما على قبر
 Sonra Peygamber (a.s.) taze bir hurma dalı aldı ve bunu ikiye böldü. Her birini bir kabir üzerine dikti ve, ثم قال لعله يخفف
عنهما مالم
ييبسا “Bu dallar korumayıp taze kaldığı müddetçe, bu iki kabir sahibinden azabın hafifletilir”[\[12\]](#) buyurdu. Böylece kabirlere ağaç dikmenin önemi, bizzat Hz. Peygamber tarafından teyit edilmiştir. Cenazenin manevi hatırasına katkıda bulunmak isteyenlerin; çelenk yerine, muhtaçlara, eğitim ve öğretim kurumlarına aynî veya nakdî yardımda bulunmaları daha uygundur. Ölenlerin Arkasından Kurân Okumak Ölülerin ruhları için her zaman Kurân okunup hasıl olan sevap onların ruhlarına bağışlanabilir. Ancak cenazenin defni sırasında veya sonraları para karşılığında Kurân ve mevlit okutmak veya ziyafet vermek doğru değildir. Ayrıca; ölenin yedinci, kırkinci ve elli ikinci gecesi gibi belli gün ve gecelerinde okunan hatim ve mevlit merasimleri hakkında da Kurân ve sünnete dayalı bir bilgi veya tavsiye yoktur. Kabrin yanında namaz kılmak, üzerine kubbe yapmak, mescit inşa etmek, mum yakmak ve bez bağlamak da geçmiş bazı din, örfe, adet ve kültürlerin kalıntısı olan bidatlerdir. Kabir Ziyareti Kabir ziyareti; tarihin her döneminde insanın ilgi, merak ve heyecanına neden olmuştur. Kabirlere mezar denmesinin bir sebebi de budur. Çünkü mezar

[illegible]

[illegible]

[illegible]

18;. “Ölülerinizin iyiliklerini anın ve kötülüklerini zikretmekten vazgeçin.”[20] İnsan sağlığında yaptığı ibadet, iyilik ve hayırların karşılığını öldükten sonra göreceği gibi, geride kalan yakınlarının yapacakları duadan, hayır ve hasenatın da yararını göreceptir. Peygamberimiz (a.s.)'ın şu hadisi bu gerçeği ifade etmektedir: إذَامَاتَاﻹنْسَانُانْقَطَعَعَمَلُهُإَّﻻ مِنْ ﺛﻼﺛﺔ صَدَقَةٍجَارِيَةٍأوْ عِلْمٍيُنْتَفَعُبِهِ أوْ وَلَدٍصَالِحٍيَدْعُو لَهُ “İnsan öldüğü zaman ameli sona erer. Ancak üç sınıf insanın; sadaka-i cariyeye, kendisinden istifade edilen bir ilim ve kendisine hayır dua eden sâlih bir evlat bırakan kimseni ölümünden sonra da amel defterine sevap yazılır.”[21] Bir sahabî; أنّ رَﺟﻼ قال يَارسُولَاللّهِ: هَلْبَقِىَ مِنْبرِّأبَوَىَّشَئٌأبَرُّهُمَابهِ بَعْدَموتِهِمَا " Ey Allah'ın Resûlü; anne ve babamın vefatlarından sonra da onlara iyilik yapma imkânı var mı, ne ile onlara iyilik yapabilirim?" diye sormuş Peygamberiz (a.s.); فقال نعم: اﻟﺼﻼةُعليهمَا،واسْتغفَارُلهُمَا،وإنْفَاذُعَهْدِهمَامنْدِهِمَا،وصِلَةُالرَّحمِالتى توصلُإّﻻ بِهِمَا،وَإكْرامُ

II, 1704. Ebu Dâvud, Edeb 98. V, 288. Tirmizî, Edeb 44. V, 80. [8] Tirmizi; Cenaiz, 25. III, 328. [9] Müslim Cenaiz, 9. II, 638. [10] Tirmizi; Cenaiz, 23. III, 325. [11] Tirmizî, Cenâiz, 22. III, 324. [12] Buhari; Cenaiz, 89. II, 103. [13] Ebu Davud, Cenaiz 81. III, 558. Müslim, Cenaiz 106. I, 672. Tirmizî, Cenaiz 60. III, 380. [14]Miras, Kâmil Sahih-i Buhari Tecridi Sarih Tercemesi ve Şerhi, IV, .373. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1980. [15] Müslim; Cenaiz, 35, I, 669. Ebu Davud, Cenaiz 83. III, 559. Tirmizî, Cenaiz 59. III, 369. [16] Bakara; 2/180; Maide; 5/106. [17] Buharî, Vesaya 1. III, 186. Müslim, Vasiyyet 4. II, 1250. [18] Buhari, Vesaya, 2. III, 186. [19] Buharî, Cenâiz 97, II, 108. Rikâk 42. VII, 193. [20] Ebu Dâvud, Edeb 50. V, 207. Tirmizî, Cenâiz 34. III, 339. [21] Müslim, Vasiyyet 14. II, 1255. Ebu Davud, Vesaya 14. III, 300. [22]Ebu Dâvud, Edeb 129. V, 352. İbnu Mâce, Edeb 2. II, 1209. [23] Tirmizi; Cenaiz; 76. III, 389.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)